

32002L0092

15.1.2003

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 9/3

**DYREKTYWA 2002/92/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
z dnia 9 grudnia 2002 r.**

w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 47 ust. 2 i art. 55,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Pośrednicy ubezpieczeniowi oraz reasekuracyjni odgrywają główną rolę w rozpowszechnianiu produktów ubezpieczenia i reasekuracji we Wspólnocie.
- (2) Pierwszy krok na drodze do uproszczenia wykonywania swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług przez agentów ubezpieczeniowych i brokerów wykonano w dyrektywie Rady 77/92/EWG z dnia 13 grudnia 1976 r. w sprawie środków mających ułatwić skuteczne osiągnięcie swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług w odniesieniu do działalności agentów i brokerów ubezpieczeniowych (ex ISIC grupa 630) i w szczególności środków przejściowych dotyczących tych działalności ⁽⁴⁾.
- (3) Dyrektywa 77/92/EWG miała być stosowana do momentu wejścia w życie przepisów koordynujących zasady krajowe dotyczące podejmowania i prowadzenia działalności przez agentów ubezpieczeniowych i brokerów.
- (4) Państwa Członkowskie w większości zastosowały się do zalecenia Komisji 92/48/EWG z dnia 18 grudnia 1991 r. w sprawie pośredników ubezpieczeniowych ⁽⁵⁾, które pomogło w większym zbliżeniu przepisów krajowych w sprawie wymogów zawodowych i rejestracji pośredników ubezpieczeniowych.
- (5) Jednakże nadal występują znaczące różnice między przepisami krajowymi tworzące bariery dla podejmowania i prowadzenia działalności pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych na rynku wewnętrznym. Dlatego też właściwe jest zastąpienie dyrektywy 77/92/EWG nową dyrektywą.
- (6) Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni powinni móc wykorzystać swobodę przedsiębiorczości i swobodę świadczenia usług zawartą w Traktacie.
- (7) Brak możliwości swobodnego funkcjonowania pośredników ubezpieczeniowych w całej Wspólnocie utrudnia sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku ubezpieczeń.
- (8) Koordynacja przepisów krajowych w sprawie wymogów zawodowych i rejestracji osób podejmujących i prowadzących działalność w dziedzinie pośrednictwa ubezpieczeniowego może przyczynić się zarówno do wprowadzenia jednolitego rynku usług finansowych, jak i do poprawienia ochrony konsumentów w tym zakresie.
- (9) Poszczególne rodzaje osób lub instytucji, takie jak: agenci, brokerzy i podmioty gospodarcze „ubezpieczeń bankowych”, mogą rozpowszechniać produkty ubezpieczeniowe. Równe traktowanie podmiotów gospodarczych i ochrona konsumentów wymagają, aby wszystkie te osoby lub instytucje były objęte niniejszą dyrektywą.
- (10) Niniejsza dyrektywa zawiera definicję „zależnego pośrednika ubezpieczeniowego”, która uwzględnia cechy charakterystyczne rynków Państw Członkowskich i której celem jest ustanowienie warunków rejestracji stosowanych do takich pośredników. Definicja ta nie ma na celu uniemożliwienia Państwu Członkowskim stosowania podobnych pojęć w odniesieniu do pośredników ubezpieczeniowych, którzy działając na rzecz i w imieniu zakładu ubezpieczeń, za których działalność pełną odpowiedzialność ponosi ten zakład ubezpieczeń, który jest uprawniony do pobierania składek lub kwot przeznaczonych dla klienta, zgodnie z gwarancjami finansowymi przewidzianymi w niniejszej dyrektywie.
- (11) Niniejszą dyrektywę powinno stosować się do osób, których działalność polega na świadczeniu usług pośrednictwa ubezpieczeniowego na rzecz osób trzecich za wynagrodzeniem, które może mieć charakter świadczeń pieniężnych lub przybierać inne formy uzgodnionych korzyści ekonomicznych związanych z jej prowadzeniem.
- (12) Niniejszej dyrektywy nie powinno stosować się do osób prowadzących innego typu działalność zawodową, takich jak eksperci podatkowi lub księgowi, którzy w toku prowadzenia innego typu działalności zawodowej świadczą okazjonalnie usługi doradcze w sprawie zakresu ubezpieczenia, nie powinno stosować się jej również do działalności polegającej wyłącznie na dostarczaniu ogólnych informacji w sprawie produktów ubezpieczeniowych, pod warunkiem że celem takiej działalności nie jest udzielanie klientowi pomocy przy zawieraniu lub wypełnianiu umowy ubezpieczenia lub reasekuracji, ani też zawodowe zarządzanie roszczeniami wobec zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji, ani wycena szkody i rozpatrywanie roszczeń przez biegłych.

⁽¹⁾ Dz.U. C 29 E z 30.1.2001, str. 245.

⁽²⁾ Dz.U. C 221 z 7.8.2001, str. 121.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2001 r. (Dz.U. C 140 E z 13.6.2002, str. 167), wspólne stanowisko Rady z dnia 18 marca 2002 r. (Dz.U. C 145 E z 18.6.2002, str. 1) oraz decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 czerwca 2002 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 28 czerwca 2002 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 26 z 31.1.1977, str. 14. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 19 z 28.1.1992, str. 32.

- (13) Niniejszej dyrektywy nie powinno stosować się do osób praktykujących pośrednictwo ubezpieczeniowe, jako działalność pomocniczą, na mocy pewnych ściśle określonych warunków.
- (14) Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni powinni być zarejestrowani we właściwym organie Państwa Członkowskiego, w którym zamieszkują lub w którym mieści się siedziba ich zarządu, pod warunkiem że spełniają oni ściśle określone wymogi zawodowe dotyczące ich kompetencji, nieposzlakowanej opinii, zakresu odpowiedzialności zawodowej i możliwości finansowych.
- (15) Taka rejestracja powinna umożliwiać pośrednikom ubezpieczeniowym i reasekuracyjnym prowadzenie działalności w innych Państwach Członkowskich, zgodnie z zasadami swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług, pod warunkiem że właściwe władze zachowały odpowiednią procedurę powiadomienia.
- (16) Potrzebne jest ustanowienie właściwych sankcji w odniesieniu do osób wykonujących działalność ubezpieczeniową lub reasekuracyjną bez rejestracji w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i reasekuracji korzystających z usług niezarejestrowanych pośredników i w odniesieniu do pośredników nieprzestrzegających przepisów krajowych, przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą.
- (17) W celu ochrony konsumentów oraz zapewnienia słuszności działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej prowadzonej na jednolitym rynku zasadnicze znaczenie ma współpraca i wymiana informacji między właściwymi władzami.
- (18) Dla klienta istotna jest świadomość, czy ma do czynienia z pośrednikiem, który doradza mu w sprawie produktów szerokiej gamy zakładów ubezpieczeń, czy też produktów dostarczanych przez określoną liczbę zakładów ubezpieczeń.
- (19) Niniejsza dyrektywa powinna określać obowiązki pośredników ubezpieczeniowych w zakresie udzielania informacji klientom. W tym obszarze Państwo Członkowskie może utrzymać lub przyjąć bardziej restrykcyjne przepisy nakładane na pośredników ubezpieczeniowych prowadzących działalność na własnym terytorium, niezależnie od ich miejsca zamieszkania, pod warunkiem że takie bardziej restrykcyjne przepisy są zgodne z prawodawstwem wspólnotowym, w tym z dyrektywą 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) ⁽¹⁾.
- (20) Jeżeli pośrednik oświadcza, iż doradza w sprawie produktów szerokiej gamy zakładów ubezpieczeń, powinien przeprowadzić prawidłową i wystarczająco szeroką analizę produktów dostępnych na rynku. Ponadto wszyscy pośrednicy powinni wyjaśniać powody określonej porady.
- (21) Wymóg ujawnienia takich informacji wtedy, gdy klientem jest spółka poszukująca zakresu reasekuracji lub ubezpieczenia obejmującego ryzyko handlowe i przemysłowe, nie jest tak potrzebny.
- (22) Potrzebne są odpowiednie i skuteczne procedury reklamacyjne i odszkodowawcze w Państwach Członkowskich w celu rozstrzygania sporów między pośrednikami ubezpieczeniowymi a klientami, przy wykorzystaniu istniejących procedur, gdzie stosowne.
- (23) Bez uszczerbku dla prawa klientów do wnoszenia skarg do sądów Państwa Członkowskie powinny zachęcać instytucje publiczne lub prywatne, utworzone w celu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów do współpracy w zakresie rozstrzygnięcia sporów transgranicznych. Celem takiej współpracy mogłoby być na przykład umożliwienie klientom kontaktowania się z organami pozasądowymi, utworzonymi w Państwie Członkowskim ich zamieszkania w sprawach skarg dotyczących pośredników ubezpieczeniowych prowadzących działalność w innych Państwach Członkowskich. Ustanowienie sieci FIN-NET przewiduje większą pomoc dla klientów korzystających z usług transgranicznych. Przepisy w sprawie procedur powinny uwzględniać zalecenie Komisji 98/257/WE z dnia 30 marca 1998 r. w sprawie zasad mających zastosowanie do organów odpowiedzialnych za pozasądowe ugody sporów konsumenckich ⁽²⁾.
- (24) Dyrektywa 77/92/EWG powinna zostać uchylona.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

ZAKRES OBOWIĄZYWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres

- Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady podejmowania i prowadzenia działalności przez osoby fizyczne i prawne działające w Państwie Członkowskim lub osoby, które zamierzają tam podjąć działalność polegającą na pośrednictwie ubezpieczeniowym i reasekuracyjnym.
- Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do osób świadczących usługi pośrednictwa w zakresie umów ubezpieczenia, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
 - umowa ubezpieczenia wymaga jedynie znajomości zakresu świadczonego ubezpieczenia;
 - umowa ubezpieczenia nie jest umową ubezpieczenia na życie;
 - umowa ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej;
 - podstawowa działalność zawodowa danej osoby jest inna niż pośrednictwo ubezpieczeniowe;

⁽¹⁾ Dz.U. L 178 z 17.7.2000, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 115 z 17.4.1998, str. 31.

- e) ubezpieczenie uzupełnia produkt lub usługę dostarczaną przez dowolnego dostawcę, jeżeli takie ubezpieczenie obejmuje:
- i) ryzyko zniszczenia, utraty lub uszkodzenia towarów dostarczanych przed tego dostawcą, lub
 - ii) uszkodzenie lub utratę bagażu i pozostałe ryzyka związane z podróżą zarezerwowaną u tego dostawcy, nawet jeżeli ubezpieczenie obejmuje ubezpieczenie na życie lub od odpowiedzialności cywilnej, pod warunkiem że zakres ten ma charakter uzupełniający w stosunku do głównego zakresu ryzyka związanego z podróżą;
- f) kwota składki rocznej nie przekracza 500 EUR, a ogólny okres obowiązywania umowy ubezpieczenia, w tym jej wznowień, nie przekracza pięciu lat.

3. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do usług pośrednictwa ubezpieczeniowego i reasekuracyjnego, świadczonych w odniesieniu do ryzyk i zobowiązań umiejscowionych poza Wspólnotą.

Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na ustawodawstwo Państwa Członkowskiego w odniesieniu do działalności pośrednictwa ubezpieczeniowego, prowadzonej przez pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, ustanowionych w państwie trzecim i prowadzących działalność na własnym terytorium zgodnie z zasadą swobody świadczenia usług, pod warunkiem że zagwarantowano równość traktowania wszystkich osób prowadzących lub osób, którym udzielono zezwolenia na prowadzenie działalności pośrednictwa ubezpieczeniowego na tym rynku.

Niniejsza dyrektywa nie reguluje działalności w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego, prowadzonej w państwach trzecich, ani działalności zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji Wspólnoty, określonych w pierwszej dyrektywie Rady 73/239/EWG z dnia 24 lipca 1973 r., w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie ⁽¹⁾ i pierwszej dyrektywie Rady 79/267/EWG z dnia 5 marca 1979 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, dotyczących podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie bezpośrednich ubezpieczeń na życie ⁽²⁾, prowadzonej przez pośredników ubezpieczeniowych w państwach trzecich.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

- 1) „zakład ubezpieczeń” oznacza zakład, który uzyskał urzędowe zezwolenie zgodnie z art. 6 dyrektywy 73/239/EWG lub art. 6 dyrektywy 79/267/EWG;

⁽¹⁾ Dz.U. L 228 z 16.8.1973, str. 3. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2002/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 77 z 20.3.2002, str. 17).

⁽²⁾ Dz.U. L 63 z 13.3.1979, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2002/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 77 z 20.3.2002, str. 11).

- 2) „zakład reasekuracji” oznacza zakład inny niż zakład ubezpieczeń lub zakład ubezpieczeń mieszczący się w państwie trzecim, którego podstawową działalnością jest przyjmowanie ryzyka przekazanego przez zakład ubezpieczeń, zakład ubezpieczeń mieszczący się w państwie trzecim lub inny zakład reasekuracji;

- 3) „pośrednictwo ubezpieczeniowe” oznacza działalność polegającą na wprowadzaniu, proponowaniu lub przeprowadzaniu innych prac przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia lub zawieraniu takich umów, lub udzielaniu pomocy w administrowaniu i wykonywaniu takich umów, w szczególności w przypadku roszczenia.

Działalność taka nie jest uważana za pośrednictwo ubezpieczeniowe, jeżeli jest podejmowana przez zakład ubezpieczeń lub pracownika zakładu ubezpieczeń, za którego pełną odpowiedzialność ponosi zakład ubezpieczeń.

Nie jest również uważana za pośrednictwo ubezpieczeniowe działalność polegająca na okazjonalnym dostarczaniu informacji w kontekście innej działalności zawodowej, pod warunkiem że celem tej działalności nie jest udzielanie klientowi pomocy w zawieraniu lub wykonywaniu umowy ubezpieczenia, zawodowe zarządzanie roszczeniami zakładu ubezpieczeń i wycena szkody oraz rozpatrywanie roszczeń przez biegłych;

- 4) „pośrednictwo reasekuracyjne” oznacza działalność polegającą na wprowadzaniu, proponowaniu lub wykonywaniu innych prac przygotowawczych do zawarcia umów reasekuracji lub zawieraniu takich umów, lub udzielania pomocy w administrowaniu i wykonywaniu takich umów, w szczególności w przypadku roszczenia.

Działalność taka nie jest uważana za pośrednictwo ubezpieczeniowe, jeżeli jest podejmowana przez zakład reasekuracji lub pracownika zakładu reasekuracji, za którego pełną odpowiedzialność ponosi zakład reasekuracji.

Nie jest również uważana za pośrednictwo reasekuracyjne działalność polegająca na okazjonalnym dostarczaniu informacji w kontekście innej działalności zawodowej, pod warunkiem że celem tej działalności nie jest udzielanie klientowi pomocy w zawieraniu lub wykonywaniu umowy reasekuracji, zawodowe zarządzanie roszczeniami zakładu reasekuracji oraz wycena szkody i rozpatrywanie roszczeń przez biegłych;

- 5) „pośrednik ubezpieczeniowy” oznacza dowolną osobę fizyczną lub prawną, która podejmuje lub prowadzi pośrednictwa ubezpieczeniowe za wynagrodzeniem;

- 6) „pośrednik reasekuracyjny” oznacza dowolną osobę fizyczną lub prawną, która podejmuje lub prowadzi pośrednictwo reasekuracyjne za wynagrodzeniem;

- 7) „zależny pośrednik ubezpieczeniowy” oznacza każdą osobę, która prowadzi działalność pośrednictwa ubezpieczeniowego na rzecz i w imieniu jednego lub większej liczby zakładów ubezpieczeń, w przypadku produktów ubezpieczeniowych niebędących wobec siebie konkurencyjnymi, ale niepobierającą składek lub kwot przeznaczonych dla klienta i za której działalność pełną odpowiedzialność ponosi zakład ubezpieczeń w przypadku produktów, które odpowiednio ich dotyczą.

Każdą osobę, która prowadzi działalność pośrednictwa ubezpieczeniowego dodatkowo do podstawowej działalności zawodowej, również uznaje się za zależnego pośrednika ubezpieczeniowego, za którego działalność pełną odpowiedzialność ponosi jeden lub kilka zakładów ubezpieczeń w przypadku produktów, które ich odpowiednio dotyczą, jeżeli ubezpieczenie ma charakter uzupełniający w stosunku do towarów lub usług dostarczanych w ramach podstawowej działalności zawodowej, a ponadto osoba ta nie pobiera składek lub kwot przeznaczonych dla klienta;

- 8) „duże ryzyka” oznaczają ryzyka określone w art. 5 lit. d) dyrektywy 73/239/EWG;
- 9) „Państwo Członkowskie pochodzenia” oznacza:
 - a) Państwo Członkowskie, w którym zamieszkuje pośrednik ubezpieczeniowy i w którym prowadzi on działalność, jeżeli pośrednik jest osobą fizyczną;
 - b) Państwo Członkowskie, w którym znajduje się zarejestrowana siedziba pośrednika ubezpieczeniowego lub, jeżeli na mocy prawa krajowego nie posiada on zarejestrowanej siedziby, Państwo Członkowskie, w którym mieści się siedziba zarządu, jeżeli pośrednik jest osobą prawną;
- 10) „przyjmujące Państwo Członkowskie” oznacza Państwo Członkowskie, w którym znajduje się oddział pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego lub w którym świadczy on usługi;
- 11) „właściwe organy” oznaczają organy, wyznaczone przez każde Państwo Członkowskie na mocy art. 7;
- 12) „trwały nośnik informacji” oznacza dowolny instrument umożliwiający klientowi przechowywanie informacji adresowanych osobiście do niego w sposób umożliwiający dostęp do nich do celu przyszłego odniesienia się przez właściwy do celów informacyjnych i który umożliwia kopiowanie przechowywanych informacji bez wprowadzania do nich zmian.

W szczególności trwały nośnik informacji obejmuje dyskiety, CD-ROM-y, DVD i dyski twarde komputerów osobistych, na których przechowywane są pocztę elektroniczną, ale nie obejmuje stron internetowych, jeżeli strony te nie spełniają kryteriów określonych w ust. 1.

ROZDZIAŁ II

WYMOGI REJESTRACYJNE

Artykuł 3

Rejestracja

1. Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni są rejestrowani we właściwym organie, określonym w art. 7 ust. 2, Państwa Członkowskiego pochodzenia.

Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego Państwa Członkowskie mogą określić, że zakłady ubezpieczeń i reasekuracji lub inne instytucje mogą współpracować z właściwymi organami w zakresie rejestrowania pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i stosowania wymogów art. 4 w stosunku do takich

pośredników. W szczególności, w przypadku zależnych pośredników ubezpieczeniowych dopuszcza się ich rejestrowanie przez zakład ubezpieczeń lub stowarzyszenie zakładów ubezpieczeń pod nadzorem właściwego organu.

Państwa Członkowskie nie muszą stosować wymogu określonego w akapicie pierwszym i drugim do wszystkich osób fizycznych, które pracują w zakładzie i prowadzą działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego.

W odniesieniu do osób prawnych Państwa Członkowskie rejestrują takie osoby oraz wskazują w rejestrze nazwiska osób fizycznych wchodzące w skład zarządu, odpowiedzialne za działalność w zakresie pośrednictwa.

2. Państwa Członkowskie mogą ustanowić jeden lub więcej rejestrów pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, pod warunkiem że ustanowią kryteria, zgodnie z którymi rejestruje się pośredników.

Państwa Członkowskie zmierzają do utworzenia jednego punktu informacyjnego, umożliwiającego szybki i łatwy dostęp do informacji pochodzących z różnych rejestrów, opracowywanych elektronicznie i na bieżąco uaktualnianych. Ten punkt informacyjny udostępnia również szczegóły identyfikacyjne właściwych organów każdego Państwa Członkowskiego, określonych w ust. 1 akapit pierwszy. Ponadto rejestr wskazuje państwo lub państwa, w których pośrednik prowadzi działalność zgodnie z zasadami w sprawie swobody przedsiębiorczości lub w sprawie swobody świadczenia usług.

3. Państwa Członkowskie zapewniają, że rejestracja pośredników ubezpieczeniowych, włącznie z zależnymi, i pośredników reasekuracyjnych podlega spełnieniu wymogów zawodowych, ustanowionych w art. 4.

Państwa Członkowskie zapewniają również, że pośrednicy ubezpieczeniowi, włącznie z zależnymi, i pośrednicy reasekuracyjni, którzy przestali spełniać te wymogi, są usuwani z rejestru. Ważność rejestracji podlega okresowej kontroli właściwego organu. W razie konieczności Państwo Członkowskie pochodzenia informuje przyjmujące Państwo Członkowskie o takim usunięciu za pomocą jakichkolwiek właściwych środków.

4. Właściwe organy mogą dostarczyć pośrednikom ubezpieczeniowym i reasekuracyjnym dokument umożliwiający zainteresowanej stronie poprzez zasięgnięcie informacji zawartych w rejestrze(-ach), określonych w ust. 2, sprawdzenie, czy są oni należycie zarejestrowani.

Dokument ten powinien przynajmniej dostarczać informacje wyszczególnione w art. 12 ust. 1 lit. a) i b) oraz w przypadku osoby prawnej — nazwisko(-a) osoby(osób) fizycznej(-ych), określonej(-ych) w ust. 1 akapit czwarty niniejszego artykułu.

Państwo Członkowskie wymaga zwrotu dokumentu właściwemu organowi, który go wydał, z chwilą usunięcia z rejestru przedmiotowego pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego.

5. Zarejestrowani pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni mają możliwość podejmowania i prowadzenia działalności pośrednictwa ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego we Wspólnocie zarówno w ramach swobody przedsiębiorczości, jak i w ramach swobody świadczenia usług.

6. Państwa Członkowskie zapewniają, że zakłady ubezpieczeń korzystają z usług pośrednictwa ubezpieczeniowego i reasekuracyjnego, świadczonych wyłącznie przez zarejestrowanych pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i osoby określone w art. 1 ust. 2.

Artykuł 4

Wymogi zawodowe

1. Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni posiadają właściwą wiedzę i umiejętności ustalone przez Państwo Członkowskie pochodzenia pośrednika.

Państwo Członkowskie pochodzenia może dostosować wymagane warunki w odniesieniu do wiedzy i umiejętności w sposób zgodny z prowadzeniem działalności w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego i reasekuracyjnego oraz rozpowszechnianych produktów, w szczególności wtedy, gdy podstawowa działalność prowadzona przez pośrednika jest inna niż pośrednictwo ubezpieczeniowe. W takich przypadkach taki pośrednik może prowadzić działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego jedynie wtedy, gdy pośrednik ubezpieczeniowy spełnia warunki niniejszego artykułu lub jeżeli zakład ubezpieczeń przyjmuje na siebie pełną odpowiedzialność za jego działania.

Państwa Członkowskie mogą przewidzieć, że w przypadkach określonych w art. 3 ust. 1 akapit drugi zakład ubezpieczeń sprawdza, czy wiedza i umiejętności pośredników są zgodne ze zobowiązaniami określonymi w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, i w razie konieczności zapewnia takim pośrednikom szkolenie odpowiadające wymogom dotyczącym produktów sprzedawanych przez pośredników.

Państwa Członkowskie nie muszą stosować wymogu wskazanego w akapicie pierwszym niniejszego ustępu do wszystkich osób fizycznych pracujących w zakładzie, które prowadzą działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego. Państwa Członkowskie zapewniają, że odpowiednia liczba osób wchodzących w skład struktur zarządzających tymi zakładami, odpowiedzialnych za pośrednictwo w odniesieniu do produktów ubezpieczeniowych i wszystkie pozostałe osoby bezpośrednio zaangażowane w pośrednictwo ubezpieczeniowe lub reasekuracyjne wykazują wiedzę i umiejętności niezbędne do wykonywania swoich obowiązków.

2. Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni powinni cieszyć się nieposzlakowaną opinią. Warunkiem minimalnym jest fakt niebicia notowanym w zapisach policyjnych lub innych odpowiednikach krajowych w związku z ciężkimi przestępstwami przeciwko mieniu lub innymi przestępstwami związanymi z działalnością finansową i nie powinny na nich ciążyć uprzednie orzeczenia o upadłości, o ile nie zostali oczyszczeni z zarzutów zgodnie z prawem krajowym.

Państwa Członkowskie mogą, zgodnie z przepisami art. 3 ust. 1 akapit drugi, umożliwić zakładowi ubezpieczeń sprawdzanie nieposzlakowanej opinii pośredników ubezpieczeniowych.

Państwa Członkowskie nie muszą stosować wymogu wskazanego w akapicie pierwszym niniejszego ustępu do wszystkich osób fizycznych, które pracują w zakładzie i które prowadzą

działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego i reasekuracyjnego. Państwa Członkowskie zapewniają, że struktura zarządzania takimi zakładami oraz pracownicy bezpośrednio zaangażowani w pośrednictwo ubezpieczeniowe lub reasekuracyjne spełniają ten wymóg.

3. Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni posiadają ubezpieczenie od odpowiedzialności zawodowej, obejmujące całe terytorium Wspólnoty lub jakąś inną, porównywalną gwarancję odpowiedzialności, wynikającej z zaniedbania zawodowego, opiewającą przynajmniej na 1 000 000 EUR w stosunku do każdego roszczenia oraz 1 500 000 EUR rocznie w stosunku do wszystkich roszczeń, o ile takie ubezpieczenie lub porównywalna gwarancja nie zostały już przewidziane przez zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji lub inny zakład, w którego imieniu działa pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny lub w którego imieniu pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny jest upoważniony do działania, lub taki zakład, który ponosi pełną odpowiedzialność za działania pośrednika.

4. Państwa Członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu ochrony konsumentów przed niezdolnością pośrednika ubezpieczeniowego do przekazania składki do zakładu ubezpieczenia lub do przekazania kwoty roszczenia lub zwrotu składki ubezpieczonemu.

Środki te przyjmują jedną lub więcej poniższych form:

- a) przepisów przewidzianych prawem lub umową, według których sumy pieniędzy wpłacone przez klienta pośrednikowi traktuje się jako wpłacone zakładowi, natomiast sumy pieniędzy wypłaconych przez zakład pośrednikowi nie traktuje się jako wypłaconych klientowi, o ile klient faktycznie ich nie otrzymuje;
- b) wymogu ubezpieczenia pośredników o trwałej zdolności finansowej w wysokości 4 % sumy rocznych pobranych składek, z zastrzeżeniem kwoty minimum 15 000 EUR;
- c) wymogu przekazywania sum pieniędzy klienta za pomocą ściśle wyznaczonych do tego celu rachunków klienta i niewykorzystywania tych rachunków do celu dokonywania zwrotów na rzecz innych wierzycieli w przypadku upadłości;
- d) wymogu ustanowienia funduszu gwarancyjnego.

5. Prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego i reasekuracyjnego wymaga stałego spełniania wymogów zawodowych wymienionych w niniejszym artykule.

6. Państwa Członkowskie mogą zaostrzyć wymogi wymienione w niniejszym artykule lub dołączyć inne wymogi dotyczące pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych zarejestrowanych w ramach ich jurysdykcji.

7. Kwoty określone w ust. 3 i 4 sprawdza się okresowo w celu uwzględnienia zmian w europejskim wskaźniku cen konsumpcyjnych, publikowanym w Eurostacie. Pierwsza kontrola następuje pięć lat po wejściu w życie niniejszej dyrektywy, a następne kontrole — co pięć lat od daty poprzedniej kontroli.

Kwoty dostosowuje się automatycznie, zwiększając kwotę bazową w euro o odsetek zmian w tym wskaźniku w okresie między wejściem w życie niniejszej dyrektywy a datą pierwszej kontroli lub między datą ostatniej kontroli a datą nowej kontroli i zaokrągla się do pełnej kwoty w euro.

Artykuł 5

Zachowanie praw nabytych

Państwa Członkowskie mogą przewidzieć, że te osoby, które wykonywały działalność w zakresie pośrednictwa przed dniem 1 września 2000 r., które wpisano do rejestru i które posiadały poziom wykształcenia i doświadczenia podobnego do wymaganego przez niniejszą dyrektywę z chwilą spełnienia wymogów podanych w art. 4 ust. 3 i 4, automatycznie wpisuje się do rejestru, jaki ma zostać utworzony.

Artykuł 6

Powiadomienie o prowadzeniu działalności i usługach w innych Państwach Członkowskich

1. Każdy pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny, który po raz pierwszy zamierza prowadzić działalność w jednym Państwie Członkowskim lub ich większej liczbie na podstawie swobody świadczenia usług lub swobody przedsiębiorczości, informuje o powyższym właściwe organy Państwa Członkowskiego pochodzenia.

W terminie jednego miesiąca od takiego powiadomienia te właściwe organy informują właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego, które wyrażają wolę uzyskania takich informacji o zamiarze pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego i jednocześnie informują przedmiotowego pośrednika.

Pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny może rozpocząć działalność po upływie jednego miesiąca od daty poinformowania właściwych organów Państwa Członkowskiego pochodzenia, określonego w akapicie drugim. Jednakże pośrednik ten może niezwłocznie rozpocząć działalność, jeżeli przyjmujące Państwo Członkowskie nie wyraża woli uzyskania informacji o tym fakcie.

2. Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o woli uzyskania informacji, zgodnie z ust. 1. Komisja powiadamia kolejno o powyższym wszystkie Państwa Członkowskie.

3. Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą podjąć niezbędne kroki w celu zapewnienia, w interesie ogólnego dobra, właściwej publikacji warunków, zgodnie z którymi należy na ich terytoriach prowadzić przedmiotową działalność.

Artykuł 7

Właściwe organy

1. Państwa Członkowskie wyznaczają właściwe organy upoważnione do zapewnienia wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy. Powiadamiają o tym Komisję, wskazując jakiegokolwiek podział tych obowiązków.

2. Organy określone w ust. 1 są organami publicznymi lub instytucjami uznanymi przez prawo krajowe lub władze publiczne,

wyrażnie upoważnionymi do tego celu przez prawo krajowe. Nie są zakładami ubezpieczeń lub reasekuracji.

3. Właściwe organy posiadają wszystkie kompetencje niezbędne do wykonania swoich obowiązków. Jeżeli na terytorium Państwa Członkowskiego istnieje więcej niż jeden właściwy organ, Państwa Członkowskie zapewniają, że te organy ściśle ze sobą współpracują w sposób umożliwiający skuteczne wykonywanie właściwych dla nich obowiązków.

Artykuł 8

Sankcje

1. Państwa Członkowskie przewidują właściwe sankcje, w przypadku gdy osoba wykonująca działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego nie jest zarejestrowana w Państwie Członkowskim i nie jest określona w art. 1 ust. 2.

2. Państwa Członkowskie przewidują właściwe sankcje wobec zakładów ubezpieczeń lub reasekuracji, które korzystają z usług ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych świadczonych przez osoby, których nie zarejestrowano w Państwie Członkowskim i które nie są określone w art. 1 ust. 2.

3. Państwa Członkowskie przewidują właściwe sankcje, w przypadku gdy pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny nie dochowuje zgodności z przepisami krajowymi, przyjętymi zgodnie z niniejszą dyrektywą.

4. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na kompetencje przyjmujących Państw Członkowskich, umożliwiające podejmowanie właściwych środków mających na celu zapobieganie lub karanie nieprawidłowości występujących na ich terytoriach, które są sprzeczne z przepisami ustawowymi lub wykonawczymi, przyjętymi w interesie ogólnego dobra. Obejmuje to możliwość zapobiegania prowadzeniu dalszych działań przez pośredników ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych dokonujących naruszenia na terytoriach tych Państw Członkowskich.

5. Każdy przyjęty środek związany z sankcjami lub ograniczeniami dotyczącymi działalności pośrednika ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego musi być odpowiednio uzasadniony i przekazany przedmiotowemu pośrednikowi. Każdy taki środek podlega prawu odwołania do sądów w Państwie Członkowskim, które taki środek przyjęło.

Artykuł 9

Wymiana informacji między Państwami Członkowskimi

1. Właściwe organy różnych Państw Członkowskich współpracują ze sobą w celu zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów niniejszej dyrektywy.

2. Właściwe organy wymieniają informacje w sprawie pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, jeżeli nałożono na nich sankcję określoną w art. 8 ust. 3 lub zastosowano środek określony w art. 8 ust. 4, a takie informacje prawdopodobnie prowadzą do usunięcia takich pośredników z rejestru. Właściwe organy mogą również wymieniać wszelkie istotne informacje na żądanie organu.

3. Wszystkie osoby, od których wymaga się otrzymywania lub rozpowszechniania informacji w związku z niniejszą dyrektywą, wiąże tajemnica zawodowa w sposób ustanowiony w art. 16 dyrektywy Rady 92/49/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie i zmieniająca dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG (trzecia dyrektywa w sprawie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie) ⁽¹⁾ i art. 15 dyrektywy Rady 92/96/EWG z dnia 10 listopada 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do bezpośrednich ubezpieczeń na życie, zmieniająca dyrektywy 79/267/EWG i 90/619/EWG (trzecia dyrektywa dotycząca ubezpieczeń na życie) ⁽²⁾.

Artykuł 10

Skargi

Państwa Członkowskie zapewniają, że ustanowiono procedury umożliwiające klientom i innym zainteresowanym stronom, w szczególności organizacjom konsumenckim, składanie skarg dotyczących pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. We wszystkich przypadkach udziela się odpowiedzi na złożone skargi.

Artykuł 11

Odszkodowania pozasądowe

1. Państwa Członkowskie zachęcają do ustanowienia właściwych i skutecznych procedur reklamacyjnych i odszkodowawczych w celu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów między pośrednikami ubezpieczeniowymi a klientami, gdzie stosowne, wykorzystując istniejące instytucje.

2. Państwa Członkowskie zachęcają te instytucje do współpracy w zakresie rozwiązywania sporów transgranicznych.

ROZDZIAŁ III

WYMOGI INFORMACYJNE DOTYCZĄCE POŚREDNIKÓW

Artykuł 12

Informacje dostarczane przez pośrednika ubezpieczeniowego

1. Przed zawarciem każdej wstępnej umowy ubezpieczenia i w razie potrzeby z chwilą jej zmiany lub wznowienia pośrednik ubezpieczeniowy dostarcza klientowi co najmniej następujące informacje:

- swoją nazwę i adres;
- rejestr, do którego jest wpisany, i środki umożliwiające sprawdzenie, czy go zarejestrowano;
- czy posiada pakiet akcji, bezpośrednio lub pośrednio reprezentujący więcej niż 10 % praw do głosowania lub kapitału w danym zakładzie ubezpieczeń;

⁽¹⁾ Dz.U. L 228 z 11.8.1992, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2000/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 290 z 17.11.2000, str. 27).

⁽²⁾ Dz.U. L 360 z 9.12.1992, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2000/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

- czy dany zakład ubezpieczeń lub zakład dominujący danego zakładu ubezpieczeń posiada pakiet akcji, bezpośrednio lub pośrednio reprezentujący więcej niż 10 % praw do głosowania lub kapitału pośrednika ubezpieczeniowego;
- procedury określone w art. 10, umożliwiające klientom i innym zainteresowanym stronom składanie skarg dotyczących pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i, jeżeli jest to właściwe, pozasądowe procedury odszkodowawcze i reklamacyjne określone w art. 11.

Ponadto pośrednik ubezpieczeniowy informuje klienta w zakresie przewidzianej umowy, czy:

- świadczy usługi doradcze na podstawie obowiązku przeprowadzenia rzetelnej analizy wymienionej w ust. 2; lub
- podlega zobowiązaniu umownemu do prowadzenia działalności w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego wyłącznie z jednym lub większą liczbą zakładów ubezpieczeń. W takim przypadku na żądanie klienta podaje mu nazwy tych zakładów ubezpieczeń; lub
- nie podlega zobowiązaniu umownemu do prowadzenia działalności w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego wyłącznie z jednym zakładzie lub większej liczbie zakładów i nie prowadzi działalności doradczej na podstawie obowiązku przeprowadzenia rzetelnej analizy wymienionej w ust. 2. W takim przypadku na żądanie klienta podaje mu nazwy zakładów ubezpieczeń, z którymi może prowadzić i prowadzi działalność.

W przypadku informacji, które mają zostać przekazane wyłącznie na żądanie klienta, należy poinformować klienta, iż ma prawo do żądania udzielenia mu takich informacji.

2. Kiedy pośrednik ubezpieczeniowy informuje klienta, iż prowadzi działalność doradczą na podstawie rzetelnej analizy, ma obowiązek świadczenia działalności doradczej na podstawie rzetelnej analizy, wystarczającej liczby umów ubezpieczeń dostępnych na rynku, umożliwiającej mu sformułowanie zaleceń, zgodnie z kryteriami zawodowymi dotyczącymi umowy ubezpieczenia, która w najwłaściwszy sposób spełniałaby potrzeby klienta.

3. Przed zawarciem każdej szczególnej umowy pośrednik ubezpieczeniowy określa co najmniej na podstawie informacji dostarczonych przez klienta wymagania i potrzeby klienta, a także uzasadnia powody decyzji o charakterze doradczym, przekazanej klientowi w sprawie danego produktu ubezpieczeniowego. Szczegóły te zmienia się zgodnie ze stopniem kompleksowości sugerowanej umowy ubezpieczenia.

4. Informacji określonych w ust. 1-3 nie trzeba udzielać, jeżeli pośrednik ubezpieczeniowy prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa w sprawie dużego ryzyka ani też w przypadku pośrednictwa prowadzonego przez pośredników reasekuracyjnych.

5. Państwa Członkowskie mogą utrzymać lub przyjąć bardziej restrykcyjne przepisy dotyczące wymogów informacyjnych określonych w ust. 1, pod warunkiem że przepisy te są zgodne z prawem wspólnotowym.

Państwa Członkowskie przekazują Komisji przepisy krajowe wymienione w akapicie pierwszym.

W celu ustanowienia wysokiego poziomu przejrzystości wszystkich właściwych środków Komisja zapewnia, że otrzymane przez nią informacje odnoszące się do przepisów krajowych przekazuje się również konsumentom i pośrednikom ubezpieczeniowym.

Artykuł 13

Warunki dotyczące informacji

1. Wszystkie informacje, jakie mają zostać dostarczane klientom zgodnie z art. 12, są przekazywane:
 - a) w formie pisemnej lub za pomocą jakiegokolwiek innego trwałego nośnika informacji dostępnego dla klienta;
 - b) w jasny i dokładny sposób, zrozumiały dla klienta;
 - c) w języku urzędowym Państwa Członkowskiego zobowiązania lub w dowolnym innym języku, uzgodnionym przez strony.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 lit. a) informacje określone w art. 12 mogą być dostarczane ustnie na żądanie klienta lub jeżeli wymagane jest ich natychmiastowe przekazanie. W takich przypadkach informacje dostarcza się klientowi zgodnie z ust. 1, niezwłocznie po zawarciu umowy ubezpieczenia.
3. W przypadku sprzedaży telefonicznej informacje udzielone klientowi uprzednio są zgodne z zasadami Wspólnoty mającymi zastosowanie do sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość. Ponadto informacje dostarczane są klientowi zgodnie z ust. 1, niezwłocznie po zawarciu umowy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 14

Prawo zaskarżania do sądu

Państwa Członkowskie zapewniają, że od decyzji dotyczących pośrednika ubezpieczeniowego, pośrednika reasekuracyjnego lub zakładu ubezpieczeniowego, podejmowanych na podstawie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, przysługuje prawo odwołania do sądów.

Artykuł 15

Uchylenie

Dyrektywa 77/92/EWG traci moc od daty określonej w art. 16 ust. 1.

Artykuł 16

Transpozycja

1. Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 15 stycznia 2005 r. i niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy te zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą. Dokonując takiego przekazania, Państwa Członkowskie przekazują tabelę wskazującą przepisy krajowe odpowiadające niniejszej dyrektywie.

Artykuł 17

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem opublikowania jej w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 18

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 9 grudnia 2002 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego

P. COX

Przewodniczący

W imieniu Rady COX

H. C. SCHMIDT

Przewodniczący